

INSTITUTUL DE STUDII ISTORICE ȘI SOCIAL-POLITICE
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.R.

FRIEDRICH ENGELS
ÎN
PUBLICISTICA ROMÂNĂ

(CULEGERE DE STUDII, ARTICOLE, CORESPONDENȚĂ PRECUM ȘI O BI-
BLOGRAFIE A SCRIERILOR LUI FR. ENGELS APĂRUTE ÎN LIMBA ROMÂNĂ).

LUCRAREA APARE SUB ÎNGRIJIREA LUI

ION POPESCU-PUȚURI

și

AUGUSTIN DEAC

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA”
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

100.2010

București, 1970

Bibl. Instit. de inv. superior Sibiu
INV. Nr. 19700 1970

25 FEB 1980

PREFAȚA	XIII
-------------------	------

DOCUMENTE

<i>Articol „Inmormintarea lui Karl Marx“, în „Telegraful“, 16 martie 1883</i>	3
<i>Articol „Familia, proprietatea, religiunea“ de Georghe Dinu, publicat în „Drepturile omului“, 1 iunie 1885</i>	4
<i>Fragment din articolul „Ce vor socialiștii“ de N. I. publicat în „Drepturile omului“, 12 iunie 1885</i>	7
<i>Fragment din studiul „Anarhismul și socialismul“, publicat în „Revista socială“ nr. 4/1887</i>	11
<i>Manifestul partidei socialiste ieșene, publicat în „Revista socială“ nr. 4/1877</i>	16
<i>Comentariul asupra Manifestului partidei socialiste publicat în „Revista socială“ nr. 4/1887</i>	20
<i>Circulara socialiștilor români trimisă unor partide socialiste europene la 20 august 1887</i>	52
<i>Scrisoarea lui Fr. Engels, către Ion Nădejde, 4 ianuarie 1888</i>	34
<i>Aprecierile lui „Engels despre antisemitism“ publicat în „Munca“, 10 iunie 1890</i>	38
<i>Articol „Religia, familia, proprietatea și statul“ publicat în „Munca“ 7 octombrie 1890</i>	40
<i>Articol „Friedrich Engels“, publicat în „Munca“, 9 decembrie 1890</i>	42
<i>Articol „Friedrich Engels“, publicat în „Munca“, 24 februarie 1891</i>	47
<i>Articol „Friedrich Engels“ (urmare) publicat în „Munca“, 10 martie 1891</i>	52
<i>Fragment în studiul lui Panait Mușoiu intitulat „Propaganda în mișcarea socială“, publicat în „Munca“, 21 iulie 1891</i>	61
<i>Aprecierile lui Fr. Engels despre „Situația Europei“ publicat în „Adevărul“, 9 septembrie 1891</i>	63

<i>Studiul</i> lui Fr. Engels „ <i>Capital și salariu</i> “, publicat în „ <i>Munca</i> “, 20 oct. 1891	65
„ <i>O scrisoare a lui Fr. Engels</i> “, către Paul Lafargue, publicată în „ <i>Munca</i> “, 15 dec. 1891	71
<i>Prefață</i> scrisă de Panait Mușoiu la prima ediție în limba română a lucrării lui Fr. Engels „ <i>Socialism utopic și socialism științific</i> “. București, 1891	73
<i>Fragment</i> din lucrarea lui Fr. Engels „ <i>Anti-Dühring</i> “, publicată sub titlul „ <i>Concepția modernă a egalității</i> “ în „ <i>Românul</i> “, 19 decembrie 1891	74
<i>Fragment</i> din lucrarea lui Fr. Engels „ <i>Anti-Dühring</i> “, publicată sub titlul „ <i>Concepția modernă a egalității</i> “ (sfârșit) în „ <i>Românul</i> “, 1 ianuarie 1892 (20 decembrie 1891)	76
„ <i>O convorbire cu Engels</i> “ a corespondentului ziarului „ <i>Le Socialiste</i> “, publicată în „ <i>Munca</i> “, 26 aprilie 1892	78
<i>Fragment</i> din studiul lui C. Dobrogeanu-Gherea „ <i>Anarhia cugețării</i> “ publicat în „ <i>Critica socială</i> “ nr. 4/1892	73
<i>Articol</i> intitulat „ <i>Sociologia burgheză față cu teoria luptei de clase</i> “ apărut în „ <i>Critica socială</i> “ nr. 6—7, mai-iunie 1892	84
<i>Articol</i> intitulat „ <i>Concepția materialist-dialectică a istoriei sau materialismul economic</i> “ apărut în revista „ <i>Critica socială</i> “ nr. 5, aprilie 1892	11
<i>Fragment</i> din studiul „ <i>Materialismul economic după vederile lui Karl Marx</i> “, publicat în „ <i>Munca</i> “, martie-august 1892	139
<i>Articol</i> „ <i>Friedrich Engels</i> “, de Penel, publicat în „ <i>Democrația socială</i> “. Ploiești, 6 dec. 1892	14
<i>Prefața</i> scrisă de Panait Mușoiu la prima ediție în limba română a lucrării lui K. Marx și Fr. Engels „ <i>Manifestul Comunist</i> “, București, 1892	146
<i>Adaos</i> de Ioan Nădejde la lucrarea lui Marx și Engels „ <i>Manifestul Comunist</i> “ tradusă de el în limba română, Buc. 1893.	147
<i>Articol</i> , „ <i>Fr. Engels și alegerile din Germania</i> “, apărut în „ <i>Munca</i> “, din 9 mai 1893	156
<i>Fragment</i> din studiul lui Fr. Engels „ <i>Despre stat</i> “, publicat în „ <i>Munca</i> “, 19 sept. 1893	158
<i>Relatare</i> „ <i>Engels la Viena</i> “ publicată în „ <i>Munca</i> “, 19 sept. 1893	162
<i>Relatare</i> „ <i>Friedrich Engels la Berlin</i> “, publicată în „ <i>Munca</i> “, 24 octombrie 1893	164
<i>Scrisoarea</i> lui F. Engels adresată Congresului internațional al studenților de la Geneva, publicată în „ <i>Munca</i> “, 19 dec. 1893	168
<i>Articol</i> „ <i>Friedrich Engels</i> “, publicat în „ <i>Almanahul Social Democrat</i> “, București 1894	170

<i>Fragment</i> din discursul lui Bebel ținut la 9 decembrie 1893 în Reichstag publicat în broșura „Statul viitor și social-democrația”	171
<i>Articol</i> „Un stîlp al socialismului”, „A muncă ore”, Arad, 25 martie 1893	185
<i>Aprecierea</i> lui Fr. Engels despre „Viitoarea revoluție italiană și partidul socialist” publicat în „Muncă”, 6 febr. 1894	187
<i>Scrisoarea</i> lui Panait Mușoiu adresată lui Fr. Engels la 24 februarie 1894 referitoare la scrierea de către acesta a unor prefețe la edițiile românești	190
<i>Scrisoarea</i> de răspuns a lui Fr. Engels adresată lui P. Mușoiu la 20 martie 1894	191
<i>Articol</i> „Barbarie și civilizație” de Stingeru publicat în „Glasul Țăranului”, 29 ianuarie 1895	192
<i>Prefața</i> lui Ioan Nădejde la lucrarea lui Engels <i>Introducere</i> la ediția nouă a scrierii lui Marx, „Lupta de clasă în Franța de la 1848 pînă în 1858”, apărută în limba română în anul 1895	195
<i>Articol</i> necrolog „Friedrich Engels” publicat în „Jurnalul”, 29 iulie 1895	195
<i>Articol</i> necrolog „Friedrich Engels”, publicat în „Lumea nouă”, 29 iulie 1895	196
<i>Articol</i> necrolog „Friedrich Engels” de I. Teodorescu, publicat în „Adevărul”, 30 iulie 1895	198
<i>Telegrama</i> Partidului Social-Democrat al muncitorilor din România trimisă la Londra cu ocazia morții lui Fr. Engels	199
<i>Articol</i> biografic „Friedrich Engels”, publicat în „Lumea nouă”, 30 iulie 1895	200
<i>Articol</i> biografic „Friederich Engels” de C. Dobrogeanu-Gherea, publicat în „Lumea nouă”, 31 iulie 1895	202
<i>Relatare</i> despre ședința de la Clubul muncitorilor din București, consacrată aniversării memoriei lui Engels, apărută în „Lumea nouă”, 2 august 1895	204
<i>Articol</i> necrolog „Friedrich Engels”, de I. Delescu, apărut în „Lumea nouă”, 2 august 1895	207
<i>Știre</i> despre conferința publică ținută de Ștefan Micu la București privind personalitatea lui Fr. Engels, apărută în „Lumea nouă”, 3 august 1895	209
<i>Articol</i> necrolog „Friedrich Engels”, publicat în „Adevărul ilustrat”, 7 august 1895	209
<i>Relatare</i> „Funeraliile lui Engels” publicată în „Lumea nouă”, 8 august 1895	211

Articol de fond intitulat „Fr. Engels“ în „Lumea nouă“, 20 august 1895	213
Articolul „Despre artelul rus“ de Fr. Engels publicat în „Lumina“, Iași, octombrie 1895	215
Fragment din studiul „Lupta de clasă“ publicat în „Lumea nouă“, 3 octombrie 1895	217
Știre „Rudolf Meyer despre Engels“, apărut în „Lumina“, decembrie 1895	219
Expunerea „Materialismul istoric“ de Petre Bucur publicat în „Lumea nouă“, 28 aprilie 1896	219
Expunerea „Materialismul istoric“, de Petre Bucur publicat în „Lumea nouă“, 4 mai 1896	225
Articol „O teorie“, se referă la descoperirea „Materialismului economic“ (dialectic) de către Marx și Engels, apărut în „Românul“, 29 august/10 septembrie 1896	232
„O scrisoare a lui Fr. Engels“, adresată gazetei „Der Socialistische Akademiker“, publicată în „Lumea nouă“, 23 ianuarie 1897	235
„O scrisoare a lui Fr. Engels“ publicată în „Lumea nouă“, 24 ianuarie 1897	237
Articol comemorativ „Friedrich Engels“ publicat în „Lumea nouă“, 14 august 1897	239
Articol „A 50-a aniversare a manifestului comunist“ apărut în „Lumea nouă“, 8 februarie 1898	241
Relatare despre manifestările ocazionate de „Jubileul Manifestului Comunist“ publicat în „Lumea nouă“, 24 martie 1898	244
Articol „Lupta de clasă și comunismul“, publicat în „Lumea nouă“, 20 mai 1898	247
Studiul „Proprietatea, originea și evoluția“ de Neagu, publicat în „Lumea nouă“, 4 iulie 1899	249
Fragment din conferința socialistului I. Botez ținută la Clubul muncitorilor din Ploiești, despre „Salariu și Capital“, publicat în „Lumea nouă“. 28 mai 1900	254
Articol „Socialism, revoluție, internaționalism“, (fragment) în „Lumea nouă“, 9 sept. 1900	257
Articol „Sfirșitul marxismului“, publicat în „Lumea nouă“, 31 oct. 1900	261
Articol „Cum a apărut statul?“, de E. M. Socor publicat în „România muncitoare“, 3 febr. 1902	263
Studiul „Discuții sociologice“ (după Fr. Engels) de M. I. Dimitriu, publicat în „România muncitoare“, 3, 10, 17 martie 1902	268

<i>Extras „Frinturi alese“</i> din Fr. Engels, publicat în „România muncitoare“, 5 mai 1902	277
<i>Extras „Frinturi alese“</i> din Fr. Engels, publicat în „România muncitoare“, 9 mai 1902	278
<i>Articol „Programul nostru“</i> , publicat în „Adevărul“, organ al social-democrației române transilvănene, din 1 august 1904	278
<i>Fragment</i> din studiul „ <i>Socialismul în România</i> “ de Ioan Sion, publicat în „Viitorul social“ nr. 1/1907	281
<i>Relatare</i> privind „ <i>Dezbaterile de la Stuttgart</i> “ de Dr. C. Racovski, blicat în „Viitorul social“, nr. 1/1907	283
<i>Articol „Friedrich Engels“</i> , publicat în „Calendarul muncii“, pe anul 1907	285
<i>Articol comemorativ „Friedrich Engels“</i> , de Stel. Const.-Tîrgoviște, publicat în „România muncitoare“, 13 august 1909	286
<i>Articol postum „Despre principiul autorității“</i> de Fr. Engels	290
<i>Fragment</i> din studiul „ <i>Principii socialiste</i> “ publicat în „România muncitoare“, 7 noiembrie 1913—14 noiembrie.	294
K. Marx, Fr. Engels „ <i>Manifestul Comunist</i> “, cu o Introducere de Dr. C. Racovski. În românește de Ioan Sion. Cercul de editură socialistă, București, 1913	300
<i>Articol „Revoluția“</i> , publicat în „România muncitoare“, 12 iunie 1914	310
<i>Studiul „Ceva din preistoria omenirii“</i> de I. Gentilis, publicat în „Calendarul muncii“ pe anul 1914	313
<i>Prefața</i> lui C. Racovsky la lucrarea lui Fr. Engels în limba română „ <i>Originile socialismului științific</i> “, București, 1916	321
<i>Articol „Friedrich Engels“</i> , publicat în „Socialismul“, 21 noiembrie 1918	326
<i>Articol „Friedrich Engels“</i> de dr. C. Racovski publicat în lucrarea lui. Fr. Engels în limba română „ <i>Originile socialismului științific</i> “, București, 1916	328
<i>Articol „Comunismul“</i> , publicat în „Socialismul“ 12/25 decembrie 1918	330
<i>Studiul „De la Marx la Lenin“</i> de D. Fabian, publicat în „Lupta de clasă“, București, 1 iulie 1920	332

Articol „Friedrich Engels“ (28 nov. 1820 — 6 august 1895) de Franz Mehring, publicat în „Lupta de clasă“, 1 august 1920	340
Articol „Friedrich Engels și clasa muncitoare“ de S. Emil, pu- blicat în „Vremea nouă“, 29 august 1920	346
Articol. <i>Friedrich Engels, 100 de ani de la nașterea sa</i> , din „So- cialismul“ din 29 decembrie 1920	348
Fragment din opera lui Engels în „Vremea nouă“, 15 mai 1921	351
Articol „Friedrich Engels“ — „103 ani de la nașterea sa“, publicat în „Tineretul socialist“, 2 decembrie 1923	351
Prefața lui P. Constanținescu-Iași la lucrarea lui Fr. Engels în limba română „Principiile Comunismului“, Birlad, 1923	353
Articol „Friedrich Engels“ — 1820—1895, apărut în Calendarul „Tribunei Socialiste“, pe anul 1924	354
Extras „Statul“ din „Originea familiei...“ Fr. Engels, publicat în revista „Pagini libere“, București, octombrie 1925	355
Articol „Nașterea comunei și opera ei“, de Fr. Engels, publicat în „Viața muncitoare“, 22 martie 1926	356
Articol „Paradis pierdut“ de I. P. Puțuri, „Gânduri noi“, mai 1927	358
Studiul „Marx și Bălcescu“ de G. Zane, în „Viața Românească“ vol. 19/1927, p. 52—57	361
Articol „Fr. Engels despre Manifestul Comunist“, publicat în „Cul- tura proletară“, martie 1928	367
Articol „Materialismul istoric“ publicat în „Prometeu“, august 1929	370
Articol „Engels“ în „Socialismul“, 3 august 1930	372
Articol „Viața și opera lui Fr. Engels“, în „Lumea nouă“, 1 sep- tembrie 1930	373
Articol „Din opera lui Fr. Engels“ în „Lumea nouă“, 22 sep- tembrie 1930	375
Prezentare „O ediție completă a operelor lui Marx și Engels“ de Josef Ausländer în „Mișcarea socialistă“, octombrie 1930	377
Mihai D. Ralea „Idea de revoluție în doctrinele socialiste“ (Studiu asupra evoluției tacticii revoluționare), București, Ed. Casei Școalelor, 1930, 357 p.	381
Scrisoare a lui Fr. Engels către Partidul Social-democrat austriac, în „Socialismul“, 1 mai 1931	418

Studiul „ <i>Fr. Engels și marea criză de la 1857</i> “ de Gustav Mayer, Berlin, publicat în „ <i>Mișcarea socială</i> “, an. III, nr. 1, octombrie 1931	419
Articol „ <i>Cum îl judeca Engels pe Goethe</i> “, publicat în revista „ <i>Facla</i> “, aprilie 1932	428
Recenzie „ <i>Feuerbach lui Engels</i> “, „ <i>Szelektor</i> “, 15 iulie 1932	429
Articol „ <i>De la Marx-Engels la Ilie Moscovici</i> “. „ <i>Frontul evenimentelor culturale și sociale</i> “, 25 dec. 1932	432
Fragmente din studiul „ <i>Marxismul în România</i> “ de N. Deleanu în „ <i>Lumea nouă</i> “, 12 martie 1933	436
Studiul „ <i>Hegel — Karl Marx-Friedrich Engels — Ernest Mich</i> “, în „ <i>Doctorul Ygrec — Pe urmele înțelepților</i> “, Editura I. Brănișteanu, București, pp. 77—82	436
Articol „ <i>Creștinism dăscălesc</i> “, de N. Colbu, în „ <i>Frontul evenimentelor culturale și sociale</i> “, 5 febr. 1933	441
Prezentarea lucrării lui Fr. Engels „ <i>Originea familiei, a proprietății private și a statului</i> “, publicată în „ <i>Stînga</i> “, 12 februarie 1933	443
Articol „ <i>Friedrich Engels</i> “ în „ <i>Lumea nouă</i> “, 12 martie 1933	444
Articol „ <i>50 de ani de la moartea lui Marx</i> “, publicat în „ <i>Scinteia</i> “, martie 1933	445
Articol „ <i>Idealismul în concepția materialistă a istoriei</i> “ în „ <i>Lumea nouă</i> “, 12 martie 1933	448
Poezie. „ <i>Domnul Tidmann</i> “ de Friedrich Engels în „ <i>Korunk</i> “, iunie 1933	450
Articol comemorativ „ <i>Friedrich Engels și socialiștii români — Patru decenii de la moartea sa — 26 iulie 1935</i> “ de C. Săteanu, publicat în „ <i>Adevărul</i> “, 27 iulie 1935	451
Studiul „ <i>Engels în istoria doctrinelor economice</i> “ de Petre Pandrea, publicat în „ <i>Cuvîntul liber</i> “, 10 august 1935	455
Articol „ <i>Colaboratorul lui Marx</i> “ de Gheorghe Dinu, publicat în „ <i>Cuvîntul liber</i> “, 10 august 1935	459
Articol „ <i>Filozofia și știința</i> “ de Marc Sipsom, publicat în „ <i>Cuvîntul liber</i> “ din 10 august 1935	463
Articol „ <i>Problema țărănească</i> “, de Alexandru Lazăr, publicat în „ <i>Cuvîntul liber</i> “, 10 august 1935	467
Articol „ <i>Statul și familia</i> “ de G. Scurtu, publicat în „ <i>Cuvîntul liber</i> “, 10 august 1935	470

Articol „Importanța istorică a lui Friedrich Engels“ de N. Fekete, în „Șantier“, august-septembrie 1935	473
Articol comemorativ „40 de ani de la moartea lui Fr. Engels“, în „Adevărul literar și artistic“, 18 august 1935	475
Articol comemorativ „40 de ani de la moartea lui Fr. Engels“, pu- blicat în „Scinteia“ 20 august 1935	477
Știre despre „Comemorarea lui Friedrich Engels la Cluj“, din „Lu- mea nouă“ din 29 sept. 1935	480
Articol comemorativ „40 de ani de la moartea lui Engels de S. Emil, publicat în „Calendarul muncii“ pe anul 1936	481
Fragment, „Criza științei“ de Rozemberg în „Era nouă“, martie 1936	484
Scrisoare „Friedrich Engels despre realismul lui Balzac“ în „Korunk“, septembrie 1937	484
Fragment din cuvântarea lui Fr. Engels la înmormântarea lui Karl Marx, publicat în revista „Drumul nostru“, sub titlul „Spre unitatea socialistă“, București, octombrie 1937	486
Fragment „Compendiu din istoria doctrinelor economice“ de D. B. Ionescu, Cluj, 1937	487
Fragment dintr-o scrisoare a lui Fr. Engels adresată lui Herson Vrir, unul dintre conducătorii partidului socialist democrat, publicat sub titlul „Asupra tacticii socialiste“, în „Săptămîna socială“, 9 octombrie 1937	488
A. Oțetea „Concepția materialistă a istoriei ca metodă de cercetare și de expunere“, în „Însemnări ieșene“, 1 iulie 1938	489
„Fr. Engels despre concepțiunea materialistă a istoriei“ în „Lumea nouă“, 6 august 1939	501
Articol „Engels și mișcarea muncitorească română“, de Ștefan Voitec în „Lumea nouă“, 6 august 1939	501
Știre „Opera științifică a lui Engels“ în „Lumea nouă“, 6 august 1939	504
Articol „O comemorare: Friedrich Engels“ în „Lumea nouă“, 6 august 1939	504
Studiu: „Cauzele răscoalei lui Horia 1784—1785“ de Miron Con- stantinescu în „Independența economică“, an. XXIII, nr. 1—2, ianuarie-aprilie 1940	507
Bibliografia scrierilor lui Fr. Engels apărută în limba română	509
Facsimile	541